

A tanítványok képzése: I. rész

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Malakiás 4:5-6; Máté 20:29-34;

Márk 8:22-38; 9; Lukács 9:30-31; János 12:25

„A sokaságot pedig tanítványaival együtt magához szólította, és azt mondta nekik: Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztségét, és kövessen engem” (Mk 8:34, ÚRK).

Márk evangéliumának első fele arra összpontosít, hogy kicsoda Jézus. Erőteljes tanításai és csodái ugyanabba az irányba mutatnak: Ő a Messiás. Az elbeszélés döntő pontján Jézus felteszi a kérdést a tanítványainak, hogy kinek hiszik Őt.

Péter világos választ ad a kérdésre, mire Jézus azonnal elkezd magyarázni nekik, Messiásként merre vezetnek a lépései, és mi már tudjuk, hogy a kereszthez.

Márk 8. fejezetének utolsó részétől egészen a 10. fejezet végéig Jézus a rá váró útról beszél a tanítványainak. Jövendöléseket közöl a keresztről, majd különleges utasításokat ad nekik a tanítványsággal kapcsolatban. Ezek az erőteljes tanítások ma is időszerűek.

A második evangéliumnak ezt a részét két vak ember meggyógyítása határolja, az egyik történet a 8. fejezet közepén található, a másik pedig a 10. fejezet végén. Ezek a csodák a „könyvtámaszok”, amelyek drámai módon szemléltetik: a tanítványság része az is, hogy betekintést kapunk abba, kicsoda Jézus, és merre tart. A tanításai kihívást jelentettek kétezer éve a tanítványai számára, de ugyanúgy a mai tanítványoknak is tisztán kell látniuk, milyen komoly ára, ugyanakkor haszna van Jézus követésének!

VILÁGOS LÁTÁS

Olvassuk el Mk 8:22-30 szakaszát! Miért volt szükség arra, hogy Jézus kétszer megérintse a vak embert? Milyen tanulságokat vonhatunk le ebből a beszámolóból?

Az evangéliumok több esetről is beszámolnak, amikor Jézus vakokat gyógyított meg. A 8. fejezetben elbeszélt történeten kívül ott van még vak Bartimeusé, amint azt Mk 10:46-52 szakasza írja le. Máté két vak emberről tesz említést (Mt 20:29-34), János 9. fejezete pedig elmondja azt a történetet, amikor Jézus egy vakon született embert gyógyított meg, majd elküldte, hogy mosakodjon meg a Siloám tavában. A 8. fejezetben található történet azonban egészen különleges. Csak *Márk evangéliumában* szerepel, és az egyetlen csodája Jézusnak, ami két lépésben vezetett teljes gyógyuláshoz. Igen megkapó részlet, amikor kézen fogja az embert és kikiséri a faluból. Láthatjuk, mennyire együttértett vele a fogyatékosága miatt. Vajon miért kellett két érintés? Ez az egyetlen csoda, ami két lépésben történt, és nyilván nem azért, mert Jézus ereje „kevés” lett volna, nem lett volna „elég”. Inkább az életben bemutatott példázat volt, azt szemléltetve, hogy a lelki látás kitisztulása gyakran időigényes folyamat. Ezt a magyarázatot erősíti *Márk evangéliumában* ennek a résznek az irodalmi szerkezete, ahol Jézus a haláláról és a feltámadásáról tanít, és beszédének az elejét meg a végét egy-egy vak ember meggyógyítása keretezi. A látás helyreállítása a lelki látást nyert tanítványság hasonlata. A tanárok szívesen kérdeznak, gyakran így nyitogatják a diákok értelmét. Márk 8. fejezetének ebben a szakaszában érkezünk el a könyv fordulópontjához. Három elem bizonyítja ezt az állítást. Először, Jézus megkérdezi a tanítványait, hogy kinek gondolják Őt, amit korábban nem tett. Másodszor, Péter az első személy, aki nem megszállott, és kijelenti, hogy Jézus a Messiás. Harmadszor, ezek után Jézus magyarázni kezdi, hogy merre vezet az útja: a kereszthez.

Miért kéri Jézus a tanítványaitól: ne árulják el senkinek, hogy Ő a Messiás? Ez ellentétesnek tűnik a céllal, vagyis Isten országának megalapításával. Azonban abban a korban a „Messiás” szónak politikai színezete volt, úgy gondoltak rá, mint aki majd letöri a római igát. Jézus nem ilyen messiás-ként jött, ezért kérte kilétének elhallgatását.

E történet szerint miért fontos időnként nem kimondani dolgokat, bármennyire igazak is?

A TANÍTVÁNYSÁG ÁRA

Olvassuk el Mk 8:31-38 szakaszát! Mit tanít Jézus itt a követésének áráról?

A tanítványok döntő ponthoz érkeztek a Jézussal való kapcsolatukban. Ekkor már tudták, hogy Ő a Messiás. *Márk evangéliumának* olvasója már a könyv elejétől tisztában van ezzel (Mk 1:1), így előnyt élvez a sokszor tétovázó, bukdácsoló tanítványokkal szemben. Amikor Jézus elhívta a tanítványokat, azt ígérte nekik, hogy emberhalászokká teszi őket (Mk 1:17). Nem beszélt problémákról. Amikor azonban már tudják, hogy ki Ő, felfedi előttük küldetésének célját: azt, hogy sokat kell szenvednie, elárulják, megölik, majd harmadnapon feltámad. Ez sokkoló hír. Péter, aki éppen azelőtt vallotta meg, hogy Jézus a Messiás, félrevonta, elmarasztalta, amiért ilyeneket mondott. Eddig közvetett az elbeszélés, ekkor azonban az evangélium írója közvetlenül idézi Jézus szavait, amelyek Péter elevenébe vághattak, miközben hallgatta. Jézus Sátánnak nevezte Pétert, arra szólította, hogy távozzon tőle, mert az ilyen gondolatok nem Isten akarata szerint valók.

„A tanítvány szavai nem segítették vagy vigasztalták Jézust az előtte álló nagy próbában. Nem álltak összhangban Isten kegyelmi szándékával az elveszett világ iránt, sem az önfeláldozás leckéjével, melyet Jézus saját példájával tanított” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 351. o.).

Isten ugyanazzal a céllal hívta el Jézus követői, mint a Mestert: vegyék fel keresztjüket és kövessék Őt. A keresztre feszítés volt a legkegyetlenebb, legmegalázóbb, legfélelmetesebb római kivégzési mód, mindenki el akarta kerülni. Miért akarná tehát bárki is felvenni a keresztet a Jézus iránti odaadása jeléül? Jézus kifejtette, hogy a tanítványságnak nemcsak nagy ára, hanem hatalmas értéke is van. A keresztény hit látszólagos ellentmondása, hogy aki elveszti az életét Jézusért, megtalálja azt. Ellenben aki megnyeri az egész világot, de elveszíti az örök életet, az teljesen értelmetlen dolgozott. Jim Elliott misszionárius olyan szépen fogalmazta ezt meg 1949. október 28-án kelt naplóbejegyzésében: „Nem bolond, aki odaadja, amit úgysem tarthat meg, hogy megnyerje azt, amit nem veszíthet el.”

„Aki szereti a maga életét, elveszti azt; és aki gyűlöli a maga életét e világon, örök életre tartja meg azt” (Jn 12:25). Hogyan tapasztaltad ennek a valóságát?

A HEGY ÉS A SOKASÁG

Olvassuk el Mk 9:1-13 szakaszát! Mit látott Péter, Jakab és János a hegyen egy este?

Néhány napon belül teljesedett Jézus jövődölése, amiről Mk 9:1 verse ír, hogy a mellette állók közül valaki nem hal meg, amíg nem látja Isten országát hatalommal eljönni. Akkor történt ez, amikor Péterrel, Jakabbal és Jánossal felment egy hegyre. Ott Jézus a szemük láttára megdicsőült, a mennyország fényessége borította.

Illés és Mózes eljött beszélgetni vele. Lukács megjegyzi, hogy a mennyei küldöttek a Jeruzsálemben bekövetkező haláláról beszéltek Jézussal (Lk 9:30-31, az eredeti görög szövegben itt az *exodosz* szó szerepel). Ez a dicsőséges jelenet tehát Jézus kereszthalálával kapcsolatos (vö. Mk 9:9), és reményt kellett adnia a tanítványoknak, amikor látják Őt a kereszten megfeszítve.

Másnap reggel, miután leértek a hegyről, a három tanítvány arról kérdezte Jézust, hogy előbb el fog-e jönni Illés. Ez a gondolat valószínűleg ahhoz a várakozáshoz kapcsolódik, hogy a Messiás előtt újra megjelenik Illés (vö. Mal 4:5-6). Jézus azt felelte, hogy Illés már eljött, így utalt Keresztelő Jánosra. Jánost megölték, és ugyanúgy megölik majd Őt is, de harmadnapra feltámad.

A dicsőséges este után a hegy lábánál szomorú, kaotikus jelenet fogadta őket (lásd Mk 9:14-29). A kilenc tanítvány nem tudott meggyógyítani egy démontól megszállott fiút. Amikor Jézus odaért, mindenki hozzá szaladt. Kibontakozott előtte a történet: egy démon a hatalmába kerítette a gyermeket. Jézus hosszasan érdeklődött az eset részleteiről. Az apának mintha elfogyott volna a türelme, felemelte a hangját: „*ha valamit tehetsz, légy segítségül nekünk, könyörülj rajtunk*” (ÚRK)! Hirtelen, villámcsapásként született meg a gondolat az apában, hogy nemcsak a fiának, hanem neki is van gondja, mégpedig a hitetlenség, és talán az ő hitetlensége miatt nem gyógyult meg a fia. Kétségbeesésében ezzel az emlékezetes mondattal kérte Jézus kegyelmét: „*Hiszek Uram! Légy segítségül az én hitetlenségemnek*” (Mk 9:24). Jézus ekkor meggyógyította a fiút.

Milyen élethelyzetekben kellett felkiáltanod, hogy „*Hiszek, Uram! Légy segítségül az én hitetlenségemnek.*” Volt már ilyen tapasztalatod? Mit tanultál belőle?

KI A LEGNAGYOBB?

Olvassuk el Mk 9:30-41 szakaszát! Miben különbözik az első és a második jövendölés, amelyben Jézus a haláláról és a feltámadásáról beszél (vö. Mk 8:31)? Min vitatkoztak a tanítványok? Mit mondott nekik Jézus?

Az első jövendölésben Jézus azokra utalt, akik majd megvetik és megölik Őt, a másodikban viszont arra, hogy valaki el fogja árulni. Az áruló neve ekkor nem hangzik el, de az olvasó már tudja, ki az, mert Mk 3:19 verse megnevezi Júdást. Az Úr ismét említést tett arról, hogy megölik, majd harmadnapra feltámad, de ekkor mintha kevésbé érdekelték volna a jövendölés részletei a tanítványokat, mint előzőleg. A kellemetlen hírek nem igazán táplálják a beszélgetést.

Mk 8:27 verse szerint Jézus a Galileai-tengertől északra, Cézarea Filippi közelében tartózkodott. Mk 9:30 leírja, hogy áthaladt Galileán, Mk 9:33 pedig arról tudósít, hogy Kapernaumba ért, tehát északról délnek tartott. Kapernaumba egyedül érkezett meg, a tizenkét tanítvány valahol lemaradt. A házban azután Jézus megkérdezte tőlük, hogy miről beszélgettek az úton. Senki nem szólalt meg, ami biztos jele annak, hogy kellemetlen volt számukra a kérdés, mint amikor gyerekeket rajtakapnak valami rosszaságon. Ezt tudták is magukról. Azon vitatkoztak, hogy *ki* a nagyobb. Bár nagyon kevesen hajlandóak bevallani, de a *ki a nagyobb* kérdésről mindenki elgondolkodik. Isten országában azonban fordított a helyzet.

Jézus két lépésben reagált a problémára. Először is világosan kijelentette, hogy aki első (a legnagyobb) akar lenni, annak szolgálnia kell, majd ezt a gyakorlatban is szemléltette. Bizonyára ott állt a közelükben egy gyerek, hallgatta a beszélgetést, Jézus pedig a csoport közepére állította. Ez ijesztő lehetett számára, ezért aztán a karjába vette és megnyugtatta. Majd elmondta a tanítását: ha valaki befogad egy kisgyermeket, Őt fogadja be, ha pedig befogadjuk Őt, befogadjuk az Atyát is. Tehát a legkisebb gyermeket is Istennel hozta kapcsolatba.

János feltett egy kérdést azokra vonatkozóan, akik nem tartoztak hozzájuk. Jézus ekkor mondta el azt a fontos igazságot, hogy aki nincs ellenünk, az mellettünk van. Az Úr megerősítette, hogy a mennyben nem felejtik el azt, aki segít a keresztyén szolgálatot végzőknek, még ha csak apró dolgokkal is.

**Mi a nagyság bibliai meghatározása, szemben a világi elgondolással?
Mi melyik elérésére törekszünk?**

ÉP EMBER ÉS A GYEHENNA

Olvassuk el Mk 9:42-50 szakaszát! Mi fúzi egybe Jézus tanításainak ezt a részét?

Első ránézésre úgy tűnik, ez a szakasz egymástól független tanításokat tartalmaz, amelyek között nincs egybecsengés, illetve ok nélkül kerültek egymás mellé. Azonban közelebbről megvizsgálva láthatjuk, hogy mindegyikben van egy-egy kulcsszó, ami a következőkhöz fúzi. A rész három fő fogalom köré épül, amelyek lépésről lépésre viszik előre a tanítást: „megbotránkoztat”, „tűz”, „só”. Az első tanítás „a kicsinyekről” szól, az új hívókra utal. Isten országában a tanítók és a vezetők feladata, hogy különös gondot viseljenek az új megtérőkről, ahogyan az ókori társadalomban kellett viszonyulni a leggyengébbekhez, az özvegyekhez, az árvákhoz, az idegenekhez. Jézus túlzó kifejezéssel élve mondja, hogy jobb lenne az embernek a tengerbe fulladni, mint hogy a „kicsinyek” közül bárkit is megbotránkoztasson. A „megbotránkoztat” kulcsszó vezet tovább a szakasz következő, leghosszabb tanításához. Két talányos kérdéssel találkozik itt az olvasó. Először is, valóban azt tanítja Jézus, hogy az ember vágja le kezét, lábát, vágja ki a szemét? Másodszor pedig azt tanítaná, hogy létezik örökké égő pokol? Az első kérdésre nem a válasz, Jézus nem tanítja a csonkítást, hiszen azt a judaizmus tiltja (vö. 5Móz 14:1; 1Kir 18:27-28). Az Úr itt is a túlzás irodalmi eszközét használja. A kéz, a láb vagy a szem elvesztése szörnyű, de összehasonlíthatatlanul nagyobb tragédiának tartásuk a keresztények egy bűn elkövetését! A második kérdésre is a tagadó válasz a helyes. Nem, Jézus nem tanítja azt, hogy lenne örökké égő pokol. Honnan tudjuk? Először is a szakasznak valamennyire komikus hangulata van. Képzeljük el, amint az emberek fél szemmel, fél lábbal vagy fél kézzel vonulnak be a mennyei városba, a pokolba viszont egészségesen, csonkítatlanul érkeznek! Nem fordítva kellene lennie? Ép emberek jutnak a pokolba? Ez komikus. Mivel ez a komoly téma groteszk elemeket tartalmaz, arra kell gondolnunk, hogy Jézus túlzó képekkel szemlélteti az üzenetét. A bűnt annyira komolyan kell venni, hogy inkább veszítse el az ember az egyik kezét, lábát vagy a szemét, mint hogy vétkezzen!

Az örökké égő pokollal kapcsolatosan pedig elmondhatjuk: a pokol következményei szólnak örökre, nem a tüze ég örökké. *„Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen”* (Jn 3:16). Aki nem üdvözülni, az nem ég örökké, de örökre elvész – és ez hatalmas különbség!

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Szolgálat” és a „Ki a nagyobb?” c. fejezetek, 360-375. o.

„A dicsőség előtt van a megalázkodás. A menny azt a munkást választja magas poszt betöltésére, aki Keresztelő Jánoshoz hasonlóan alacsony beosztást vállal Isten előtt. A leggyermekibb tanítvány végzi Istenért a leghatékonyabb munkát. A mennyei értelmes lények azokkal tudnak együttműködni, akik nem a maguk dicsőségét keresik, hanem lelkek megmentéséért munkálkodnak” (i. m. 369. o.).

„*Tartozunk pedig mi az erősek, hogy az erőtelenek erőtlenségeit hordozzuk, és ne magunknak kedveskedjünk*» (Róm 15:1). Egy lelket sem szabad lebecsülni, aki hisz Krisztusban, legyen bár hite gyöngye, lépte ingatag, mint a kisgyermeké! Mindennel, ami előnyt jelent számunkra másokkal szemben - legyen az műveltség, finomság, nemes jellem, keresztény nevelés, vallási tapasztalat - adósai vagyunk a hátrányosabb helyzetben élőknek, és amennyire csak erőnkből telik, szolgálnunk kell őket. Ha erősek vagyunk, emeljük föl a gyengék kezét. A dicsőség angyalai, akik mindig a mennyei Atya arcát szemlélik, örülnek, ha a kicsinyeket szolgálhatják. Különös gondjuk van azokra a remegő lelkekre, akiknek jellemvonásaiban sok kifogásolnivaló van. Az angyalok mindig ott állnak, ahol a leginkább szükség van rájuk, azokkal harcolnak, akik a legkeményebb csatát vívják az énnel, akiknek körülményei a legkilátástalanabbak. Ebben a szolgálatban közreműködnek Krisztus igaz követői” (i. m. 372-373. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Olvassuk el újra Mk 8:27-29 verseit! Milyen gyakran beszélünk Jézusba vetett hitünkről?
- 2) Hogy tartható helyes egyensúly aközött, amikor a hegyen vagyunk Jézussal, illetve lent, a szükségben lévők között végezzük a szolgálatot?
- 3) Beszéljünk az osztályban a nagyság kérdéséről, ami a szerdai tanulmány végén található! Mi a különbség aközött, ami a világban számít nagyságnak és ahogyan Isten látja azt? Kik nagyok a világ szemében, Isten szemében azonban nem? Ezek szerint mennyire torz, ferde elgondolások terjedtek el valójában a világban?
- 4) Hogyan tanulhatjuk meg olyan komolyan venni a bűnt, ahogyan Jézus mondta, hogy inkább vállaljuk a veszteséget, mint hogy vétkezzünk?

BUTYKA FERENC: NEM TUDHATOM

(Ézs 43:1/b és Ézs 49:16/a)

Uram, nem tudhatom, hogy Néked
hány embert bír el hatalmas kezed.
Csak... itt érzek mindennapjaimban,
mert belém férköztél; - s el nem eresztelek!

Azt sem értem, hogy előrelátásodban
hol voltam én, mint egyetlenegy,
akiért képes voltál messze menni,
és megkerestél. Köszönöm Neked!

Azt sem értem, hogy kincseidnek egy részét
miért rám bízad, hogy műveljem azt,
hisz annyi - annyi szent ember él e földön,
aki inkább megérdemli. Alkalmasabb; -

s belém rejtetted, mint kopott agyagedénybe...
ezt sose értem, hát... jó Uram, megérte? -
hogy felszínre kerülve, megmosva, legyek már
földünk kusza útjai szélén egy szentjánosbogár...!

Fel nem foghatom még mindig szűk agyammal,
hogy vádlóim igazságának ellenére mint marasztalt
életem porába írásod örök nagysága,
s nem hagytál megkövezni - kárhózásra.

Uram, nem tudhatom, hogy Néked
hány embert bír el hatalmas kezed.
Ám esdve kérlek, ha tenyeredbe vésztél,
sose töröld ki onnan nevemet!

... - sose töröld ki onnan
nevemet!